

Ena dagen normalhörande och andra dagen döv på ett öra. För personer som drabbas av plötslig dövhet, eller plötslig hörselnedsättning som är en mer korrekt benämning, förändras tillvaron i ett slag.

Här kan ni läsa om Lisbeth, som fick rehabilitering genom hörselvården, och om Karl, som vill ge stöd åt andra via sin blogg.

Plötslig dövhet

Många frågor

— men få svar

NÄR LISBETH VIKLUND plötsligt inte hörde på ena örat ringde hon sin vårdcentral. Personalen antog att det rörde sig om en vaxpropp och gav henne en besökstid ett par dagar senare. Men man fann ingenting och Lisbeth fick i stället rådet att ta det avsvällande medlet Rinexin.

När hon sedan drabbades av yrsel och hamnade på Piteå älvudds sjukhus, fick hon en kortisonkur direkt.

Men hörseln kom inte tillbaka.

Plötslig dövhet är en ganska ovanlig diagnos och vården reagerar mycket olika

på samma symtom. Vissa patienter ordinerar kortison, andra inte.

Det förblir ofta oklart vad som orsakar hörselbortfallet och varför en del får tillbaka hörseln.

Det framgår när pedagogiska hörselvården i Luleå samlat sju patienter för information och samtal under våren. Alla sju har olika erfarenheter av hur de blivit bemötta av vården, och ett av skälen är att det helt enkelt råder brist på kunskaper – i hela världen.

Gruppen roar sig därför med att spekulera om tänkbara samband. De flesta verkar ha drabbats på natten. Sex av sju har mist hörseln på vänster öra och så vidare.

Patienterna skrattar åt sina egna spekulationer och inser att det samtidigt fungerar som en sorts terapi.

Vaknade av kraftigt brus

Hos Lisbeth Viklund i Tvärån slog den plötsliga dövheten till mitt i natten. Det var i början av december förra året.

– Jag vaknade av ett jättekraftigt brus. Det lät som en störtflod. Men eftersom jag inte hade ont somnade jag om, och på morgonen förstod jag att jag inte längre hörde något på örat.

När Lisbeth fem dagar senare fick träffa en överläkare på sjukhuset i Piteå kändes beskedet brutalt.

– Hon sa att jag var döv på örat och att det inte var någon idé med hörapparat

Sedan dess har Lisbeth genomgått magnetkameraundersökning, men den visade ingenting. Ett nytt hörseltest visar att det

trots allt kan vara meningsfullt med en hörapparat – en sådan är på gång.

Pedagogiska hörselvården i Luleå har fungerat som ett stöd.

– Det svåra är att veta varifrån ljuden kommer och ibland hör man konstiga ljud i skogen. Man blir lite ”hoppig”, men man får ju skratta åt eländet.

Lisbeth jobbar som biblioteksassistent i Älvsbyn, och det fungerar ganska bra. Men visst märker hennes arbetskamrater att hon hör dåligt, säger hon. Svårast är det när skolklasser kommer på besök.

Hypoteser

Hemma i Tvärån har hon sin sambo och tre barn på 13, 11 och 7 år. De har anpassat sig ganska fort, tycker Lisbeth, men förlusten av riktningshörsel ställer till det ibland.

– De står ofta i andra rum och pratar och ropar på mig. ”Var är du?” frågar jag. Då svarar de ”här!”. Vadå ”här”, jag har ju ingen aning om var de är. Och den förbaskade trådlösa telefonen! Jag vet ju aldrig var den är, skrattar Lisbeth.

Innan hon drabbades av sin plötsliga hörselnedsättning hörde hon perfekt. Det är samma sak med de andra i den norrbottniska patientgruppen. Hörseln försvann snabbt – och ingen vet vad som var orsaken. Öronläkarna kan bara redogöra för att det finns olika hypoteser om vad som kan ha inträffat.

Forskningen står med andra ord inför en stor utmaning.

JAN NYBERG, FRILANSJOURNALIST

Karl vill hjälpa andra

Bristen på information om plötslig dövhet fick Karl Dickson, 46, att börja blogga.

Nu har han fått tillbaka hörseln, men bloggen lever vidare.

– Responsen från läsarna visar att det finns ett behov, säger han.

– **JAG KUNDE INGENTING** om det här området förut och jag har förstått att det är många som aldrig får svar på sina frågor.

Det som utmärker Karl Dicksons blogg är den tydliga strukturen och den väl avvägda blandningen av egna upplevelser och fakta. Läsaren får följa hans strävan efter kunskap.

Det började i september i fjol. Karl Dickson gick till en läkare för att ta bort en vaxpropp, som gjorde att han inte hörde med höger öra. Doktorn tog bort vaxproppen, men det hjälpte inte, Karl kunde fortfarande inte höra.

”Läkaren provade med stämgaflar.

Nej, ingen hörsel på höger öra. Fick göra hörseltest. Nej, ingen hörsel! Han ser lite bekymrad ut. Nämnar något om plötslig dövhet. Sakta går det upp för mig att mitt ”öronlock” kanske inte är övergående”.

(Utdrag ur första inlägget).

Karl fick ett recept på kortison och remiss till en audiolog. Han gick ut från mottagningen som i trans. Läkaren hade ordinerat vila, så han avbokade alla möten tio dagar framåt. Han åkte hem och började söka på nätet för att få veta mer om vad han råkat ut för.

– Av det som jag hittade var det mycket som var godtyckligt. Många teorier, men lite fakta.

Kontaktar professor

För att dela med sig av informationen startade han en blogg. Han hade inte bloggat privat tidigare, men däremot en del i sitt företag som sysslar med IT och systemutveckling.

Han blev förvånad över responsen.

– Det är den som gör att jag fortsätter. Om det inte hade kommit några kommentarer hade jag slutat.

Han beskrev chocken över beskedet, hur ljuden fick det att skära i huvudet, att han måste hyscha åt barnen och be sin fru spela tystare när hon glad kommer

hem efter munspelekursen. Han kollade upp olika behandlingsmetoder mot tinnitus och grämde sig över att han inte sökte läkare direkt när han märkte lock-känsla för örat.

För att ta reda på mer kontaktade han en professor i Linköping som forskar om plötslig dövhet.

– Jag är nog en sån person som vill veta hur saker och ting fungerar. Om jag undrar något tar jag reda på det, säger han.

Han tycker det är viktigt att svara på kommentarer.

– Jag ställde själv en fråga i en blogg och fick inget svar. Det var så frustrerande. Genom att svara får jag en känsla av att jag kan bidra med något och hjälpa andra.

Ändrat livsstilen

Efter att ha kastats mellan hopp och förtvivlan fick Karl så småningom hörseln tillbaka. När han en dag kunde stoppa hörluren till mobiltelefonen i högerörat och urskilja ord, blev han lycklig.

Bortsett från en liten dipp i diskanten hör han nu som han gjorde förut.

– Det är förstås en stor lättnad.

Han har fortfarande vissa besvär av ljudöverkänslighet och tinnitus, men han tycker inte att det påverkar hans liv i särskilt stor utsträckning. Det han har svårt för är att urskilja tal i bullriga miljöer.

Efter upplevelsen har han gjort en del förändringar i sin livsstil.

– Jag tar det medvetet lugnare. Förut var det agendan som styrde mig och jag rusade från det ena mötet till det andra. Nu är det jag som styr agendan.

Även om Karl Dickson nu kan höra bra igen kommer han att låta bloggen ligga kvar.

– Så länge folk bidrar så tycker jag att den ska få finnas. Det är inte så mycket jobb för mig och jag märker att den hjälper andra.

ULRIKA NILSSON

Fotnot: En blogg om plötslig dövhet, <http://plotsligdovhet.wordpress.com/>

FOTO: MICHAEL MELANSON